

Universitatea *Transilvania* din Braşov

**TEZĂ DE ABILITARE
REZUMAT**

LANGUAGE, TEXT AND CULTURAL CONTEXT

Domeniul: Filologie

**Autor: conf. dr. Marinela BURADA
Universitatea *Transilvania* din Braşov**

BRAŞOV, 2016

LANGUAGE, TEXT AND CULTURAL CONTEXT

Teza de față reprezintă un sumar al evoluției noastre profesionale din ultimii cincisprezece ani, începând cu momentul dobândirii titlului de DOCTOR ÎN FILOLOGIE, în urma unei cercetări circumscrise domeniului lingvisticii indo-europene.

O privire retrospectivă asupra acestui interval de timp relevă existența a trei momente de cotitură în parcursul nostru profesional. În ordine cronologică, primul este 2001, anul încheierii stagiului doctoral și susținerii tezei noastre la Universitatea din București. Al doilea îl reprezintă anul 2002, momentul absolvirii unui program masteral la Universitatea din Manchester, început cu ani înainte. Al treilea moment-cheie poate fi considerat anul 2007, punctul de plecare a unui proiect de cercetare fundamentală de doi ani, în urma câștigării competiției naționale de proiecte lansate de CNCSIS.

Fiecare dintre aceste trei puncte de reper marchează o etapă anumită a implicării noastre directe în trei zone mai cuprinzătoare ale cunoașterii: *lingvistică*, *studii de comunicare scrisă (Literacy Studies)* și *lexicografie*. Datarea cu precizie a incursiunilor noastre în aceste domenii prezintă, firește, avantajul reperului temporal. Este necesar să arătăm, totuși, că la temelia muncii de cercetare descrisă în paginile de mai jos, se află ani de studiu și activități desfășurate anterior.

Secțiunea B, cea mai substanțială parte a prezentei teze de abilitare, este structurată în trei părți, astfel: **B-i** conține o descriere a naturii contribuțiilor noastre la cercetarea și didactica în domeniile menționate, precum și a altor activități asociate vieții și muncii universitare; în **B-ii** sunt trecute în revistă o serie de idei, teme și studii aflate fie pe masa de lucru, fie pe agenda preocupărilor noastre viitoare; în fine, **B-iii** reprezintă o listă selectivă a surselor citate în primele două părți.

În partea întâi, **B-i**, realizările noastre științifice și profesionale sunt organizate tematic în patru capitole dedicate, fiecare, câte unei arii științifice și profesionale, i.e. lingvistică, studii de comunicare academică scrisă, lexicografie și, respectiv, ariei didactice și academice. În primele

trei capitole, firul descrierii urmează același curs: începem prin a integra cercetarea noastră în contextul mai larg al cunoașterii în domeniu. Identificăm, apoi, problema pe care cercetarea noastră își propune să o rezolve și suportul metodologic utilizat în acest scop. În fine, argumentăm legitimitatea contribuțiilor noastre la dezvoltarea domeniului trecând succint în revistă principalele rezultate obținute și subliniind relevanța acestora pentru cercetările ulterioare.

În linii mari, prima secțiune a Capitolului 1 conține o descriere a cercetărilor întreprinse în domeniul lingvisticii contactului. Expunerea începe cu o prezentare de ansamblu a cadrului teoretic și a metodelor utilizate pentru validarea ipotezelor de lucru, care vizează aportul cantitativ și calitativ al limbii latine la dezvoltarea istorică a standardului limbii engleze. Abordarea în diacronie a acestei situații de contact neîntrerupt între cele două idiomuri a presupus, în principal, inventarierea împrumutului latin operat pe fiecare treaptă a dezvoltării englezei literare, explicarea cauzelor acestuia, identificarea tiparelor adaptării și a gradului de asimilare a elementului latin în structura limbii engleze. Influența latină asupra lexicului și gramaticii limbii engleze constituie un fapt peremptoriu. Dar dincolo de dovezile palpabile ale acestei influențe, este la fel de netăgăduit faptul că latina a avut și o contribuție mai subtilă, dar nu mai puțin importantă la diversificarea registrelor discursive ale limbii engleze și la stimularea potențialului ei intern pentru inovare lingvistică. În cea de-a doua secțiune ne ocupăm de studiile ulterioare ale unor aspecte teoretice și practice ale contactului lingvistic, care pun accentul pe importanța argumentului lingvistic în cercetarea istoriei sociale a unei comunități date.

În capitolul 2 sunt reunite cercetările care vizează în special tipurile de text academic și practicile discursive care reglementează scrierea lor. Pe plan internațional, literatura de specialitate pe această temă este pe cât de vastă pe atât de variată. Prin contrast, se știu foarte puține lucruri despre modurile în care cercetătorii în devenire care evoluează în context autohton își însușesc repertoriul și practicile discursive asociate disciplinelor lor. Argumentarea din acest capitol pornește cu o esențializare a statutului epistemic al retoricii contrastive; de pe această platformă teoretică se procedează la descrierea unui studiu al cărui scop principal l-a constituit elaborarea unui cadru *ad hoc* pentru o analiză întreprinsă din perspectiva retoricii contrastive. Validarea acestui cadru analitic a presupus utilizarea lui în analiza unui corpus de scriere persuasivă provenită de la două grupuri de studenți, vorbitori nativi de engleză și, respectiv, română. Secțiunea următoare include studii ulterioare în domeniul retoricii contrastive, lingvisticii

textuale și comunicării scrise în mediul academic. Premisele acestor studii au fost următoarele: în primul rând, din punct de vedere teoretic, tipurile de text academic au relevanță interculturală, dar reificarea lor în textul scris prezintă variații de la o cultură la alta și de la o disciplină la alta. În al doilea rând, conștientizarea trăsăturilor discursive și retorice din alcătuirea repertoriului nativ este de natură să faciliteze însușirea unui repertoriu străin. Aceste premise de lucru explică accentul pus pe aspectele socioculturale și lingvistice ale scrierii textului în context academic românesc, implicațiile pedagogice ale acestuia și eforturile noastre în direcția evidențierii componentei retorice în analiza contrastivă a acestor tipuri de texte.

În Capitolul 3 au fost incluse cercetările noastre în domeniul lexicografiei. Se pornește de la o scurtă descriere a celor două componente ale sale, reprezentate de teoria și practica lexicografică. Pe acest fundal este descris proiectul de cercetare fundamentală pe care l-am coordonat. Obiectivul acestuia l-a constituit optimizarea comunicării interculturale prin identificarea căilor menite să conducă la creșterea calității dicționarelor online. Descrierea cuprinde o trecere în revistă a principalelor etape ale acestui proiect, împreună cu obiectivele și rezultatele lor. Aceste rezultate precum și cele obținute în urma unor cercetări ulterioare au constituit fundamentul teoretic și practic al studiului monografic *Research and Practice in Lexicography*, descris în secțiunea a doua a acestui capitol.

Capitolul 4 prezintă un sumar al activităților didactice pe care le susținem, urmat de o trecere în revistă a altor activități, desfășurate în calitate de editor sau de membru al comunității academice.

Partea a doua, **B-ii**, are o orientare prospectivă. Aici sunt descrise temele studiilor aflate deja în derulare și ale celor pe care ne propunem să le explorăm în viitor, în domeniile mai vaste ale macrolingvisticii, analizei discursului și lexicografiei. Din discuție reiese intenția noastră de a spori ponderea interdisciplinară a cercetărilor următoare și de a completa imaginea practicilor academice autohtone care stau la baza conceperii textului academic prin integrarea lor mai fermă în contextul socio-cultural care le servește drept cadru de manifestare.